

[Smørum.]

klagelse over, at Rigsdagen skulde beskæftige sig med et Lovforslag af den Karakter. Men man var ogsaa fra alle betydende Partiers Side enig om, at det under de da raadende ekstraordinære Forhold var nødvendigt, at der gennemførtes Lovbestemmelser til Sikring af, at den nødvendige Arbejdskraft var til Raadighed for Landbrugerhvervet og for Brændselsproduktionen. Jeg gaar ud fra, at samtlige Partier vil være enige i, at de Vanskeligheder, der i Fjor begrundede og nødvendiggjorde Lovens Gennemførelse, ikke er formindsket i den Tid, der er gaaet siden, men for Tiden snarere er til Stede i større Omfang. Den unormalt haarde Vinter har paa flere Omraader vanskeliggjort Situationen; den katastrofale Ødelæggelse, som Frostene har foraarsaget paa Vintersæds-, Græs- og Frøarealerne, stiller forøgede Krav til Arbejdskraft i Landbruget, og de unormale Forhold, hvorunder vi ikke kan regne med Tilførsler udefra, gør det til en Livsbetingelse for hele vort Samfund, at enhver Plet Jord, hvor Kulturplanter kan vokse, tilsaas, og at Afgrøderne passes og høstes paa en saadan Maade, at den størst mulige Produktion kan sikres. Og gælder dette for Landbrugsproduktionen, gælder det i lige saa høj Grad for Brændselsproduktionen. Man kan beklage, at det er nødvendigt at gaa til Forholdsregler som dem, Lovforslaget indeholder, men jeg tror ikke, noget Parti i Dag i den nuværende Situation tør tage Ansvaret for at undlade at gennemføre dette Lovforslag.

Det var naturligvis ønskeligt, om Forholdene snart kunde udvikle sig saaledes, at Rigsdagen kunde blive fri for at beskæftige sig med en Lovgivning af denne Karakter, og jeg kan ikke se rettere, end at Landbruget selv vilde være bedst tjent med at kunne faa den nødvendige Arbejdskraft uden at have nødig at ty til Tvangsforanstaltninger som dem, her er Tale om. Derfor kan der vel, naar vi beskæftiger os med disse Forhold, være Grund til at prøve paa at finde ud af, hvad der kan være Aarsag til, at Landbrugerhvervet stadig mangler Arbejdskraft, samtidig med at der er en ret stor Arbejdsløshed. Vi kan vel snart blive enige om, at Aarsagen ikke kan være den, at Arbejderne i Almindelighed mener, at Arbejdet ude i Landbrugerhvervet er mere sundhedsfarligt end f. Eks. Arbejdet i Fabrikkerne. Ja, det er sikkert endda saaledes, at de allerfleste Arbejdere meget vel ved, at det at arbejde ude paa Landet i den friske Luft, i den frie Natur, arbejde med Dyr og

Planter, hverken er saa ensformigt eller opslidende som meget af det Arbejde, der er inde i Byerne. Men naar Arbejdet andre Steder end paa Landet alligevel foretrækkes, maa der være Aarsager, og jeg tror, jeg er i Stand til at pege paa nogle af dem.

Lønnen i Landbruget er mindre, og Arbejdstiden er længere, og mange Arbejdsgivere i Landbruget har ikke haft tilstrækkelig Forstaaelse af, at det ogsaa kan betyde noget, at Karlekamre og Opholdsstuer indrettes saaledes, at man kan være tjent med at opholde sig deri. Jeg tror, at Landbrugerhvervet er det Erhverv, hvor det betyder mest, at der bestaar et vist Tillidsforhold mellem Arbejdsgiver og Arbejder, og at det derfor er højest uheldigt, at man skal ty til Foranstaltninger, der *tvinger* Folk til at arbejde i Erhvervet.

Jeg er klar over, at det med den højere Løn inde i Byerne overvurderes en hel Del af de unge Landarbejdere. Naar det tages i Betragtning, hvad der skal betaales for Kost og Logi, er der ikke saa stor Forskel, og det Forhold, at mange af de unge, som forlader Landbruget, i Perioder er udsat for at komme til at gaa ledige, er saa stort et Minus, at det er højest tvivlsomt, om de er tjent med at foretrække Arbejdet i Byerne, selv om Lønnen formelt er lidt højere og Arbejdstiden lidt kortere. Men jeg tror altsaa, at Arbejdsgiverne i Landbruget vil være i Stand til selv at bremse noget op for den Tendens, der er hos de unge til at forlade Erhvervet, hvis de vil tage sig sammen til at indrette deres Karlekamre og Opholdsstuer lidt hyggeligere, end Tilfældet er.

Det er vist ogsaa saaledes, at vi for at beholde den Ungdom ude paa Landet, som har faaet sin Opdragelse og sin Uddannelse ved Landbrugerhvervet, kommer til at tilrettelægge Forholdene for deres Fremtid paa en anden Maade. Som det er i Øjeblikket, er der ikke megen Mulighed for at naa det, der for den bedste Del af Landboudommen er Fremtidshaabet, nemlig at komme i Besiddelse af en lille selvstændig Landbrugsbedrift. Men mon det ikke vilde være klogt at tilrettelægge Forholdene saaledes, at det blev muligt for den Del af Landboudommen, der selv vil sætte noget ind paa det, paa rimelige Betingelser at komme i Besiddelse af en Plet af deres Hjemstavns Jord? Jeg erkender, at det med de for Tiden gældende Priser paa Byggematerialer, Besætning, Maskiner og Redskaber er forbundet med store Vanskeligheder at oprette nye Landbrugsbedrifter; men naar vi faar mere normale Forhold, maa der tilvejebringes bedre Mu-